

## **Regulamin obrotu Rynku Instrumentów Finansowych Towarowej Giełdy Energii S.A.**

Tekst jednolity ogłoszony przez Zarząd Towarowej Giełdy Energii S.A. dnia 5 maja 2015 r. ustalony przez Radę Nadzorczą Towarowej Giełdy Energii S.A. uchwałą Nr 38/8/VI/14 z dnia 10 października 2014 r., wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 2015 r.

## **Rozdział I. Postanowienia ogólne.**

### **§1**

1. Niniejszy Regulamin określa zasady obrotu na Rynku Instrumentów Finansowych, stanowiącym regulowany rynek giełdowy prowadzony przez Towarową Giełdę Energii S.A.
2. Przedmiotem obrotu na rynku mogą być instrumenty finansowe dopuszczone do obrotu giełdowego zgodnie z Regulaminem.

### **§2**

Ilekroć w niniejszym Regulaminie mowa jest o:

1. Członku Giełdy – rozumie się przez to podmiot posiadający status Członka Giełdy zgodnie z Regulaminem;
2. derywacie elektroenergetycznym - rozumie się przez to instrument finansowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. d) i e) ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, który odnosi się do energii elektrycznej;
3. derywacie gazowym - rozumie się przez to instrument finansowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. d) i e) ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, który odnosi się do gazu ziemnego;
4. firmie inwestycyjnej – rozumie się przez to firmę inwestycyjną w rozumieniu ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
5. Giełdzie – rozumie się przez to Towarową Giełdę Energii Spółkę Akcyjną z siedzibą w Warszawie;
6. giełdzie towarowej – rozumie się przez to giełdę towarową w rozumieniu przepisów ustawy o giełdach towarowych, prowadzoną przez Giełdę;
7. instrumentach finansowych – rozumie się przez to instrumenty finansowe nie będące papierami wartościowymi, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. d), e) oraz i) ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, których instrumentem bazowym jest towar giełdowy dopuszczony do obrotu na giełdzie towarowej;
8. instrumencie bazowym - rozumie się przez to towar giełdowy dopuszczony do obrotu na giełdzie towarowej;
9. Izbie Rozliczeniowej – rozumie się przez to Izbę Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A. z siedzibą w Warszawie, uprawnioną na podstawie umowy z Giełdą do rozliczania i do rozrachunku transakcji zawieranych na RIF, zgodnie z ustawą o obrocie instrumentami finansowymi;
10. KNF – rozumie się przez to Komisję Nadzoru Finansowego, organ nadzoru nad rynkiem regulowanym w Polsce;
11. organie nadzoru – rozumie się przez to określony na podstawie właściwych przepisów organ nadzoru nad rynkiem regulowanym w Polsce, w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwa będącego stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
12. otwarciu pozycji długiej (pozycja długa) – rozumie się przez to kupno (nabycie) instrumentu na warunkach określonych w odpowiednich Warunkach obrotu;
13. otwarciu pozycji krótkiej (pozycja krótka) – rozumie się przez to sprzedaż (zbycie) instrumentu na warunkach określonych w odpowiednich Warunkach obrotu;

14. państwie członkowskim - rozumie się przez to państwo, które jest członkiem Unii Europejskiej lub stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
15. państwach należących do OECD - rozumie się przez to państwa należące do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, z wyłączeniem państw członkowskich;
16. państwach należących do WTO - rozumie się przez to państwa należące do Światowej Organizacji Handlu, z wyłączeniem państw członkowskich;
17. programie instrumentów finansowych – rozumie się przez to program instrumentów finansowych w rozumieniu rozporządzenia w sprawie dopuszczenia instrumentów finansowych do obrotu;
18. Regulaminie – rozumie się przez to niniejszy Regulamin;
19. rozporządzeniu w sprawie dopuszczenia instrumentów finansowych do obrotu – rozumie się przez to Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 października 2005 r. w sprawie dopuszczania instrumentów finansowych niebędących papierami wartościowymi do obrotu na rynku regulowanym;
20. rozporządzeniu w sprawie rynku regulowanego – rozumie się przez to Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 października 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakie musi spełniać rynek regulowany;
21. Rynku Instrumentów Finansowych lub RIF – rozumie się przez to regulowany rynek giełdowy prowadzony przez Giełdę zgodnie z Regulaminem;
22. rynku regulowanym – rozumie się przez to regulowany rynek giełdowy w rozumieniu ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
23. systemie informatycznym giełdy – rozumie się przez to zespół urządzeń i oprogramowania, w szczególności wyspecjalizowany program komputerowy, za pośrednictwem którego odbywa się obrót na RIF;
24. towarze giełdowym – rozumie się przez to towar giełdowy w rozumieniu ustawy o giełdach towarowych;
25. transakcji giełdowej – rozumie się przez to umowę zawartą na RIF zgodnie z niniejszym Regulaminem, zobowiązującą do przeniesienia własności dopuszczonych do obrotu giełdowego instrumentów finansowych;
26. ustawie o giełdach towarowych – rozumie się przez to ustawę z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2005 r., Nr 121, poz. 1019; z późn. zm.);
27. ustawie o obrocie instrumentami finansowymi – rozumie się przez to ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2005 r., Nr 183, poz. 1538, z późn. zm.);
28. Warunkach obrotu – rozumie się przez to dokument informacyjny dotyczący instrumentów finansowych sporządzany i udostępniany do publicznej wiadomości zgodnie z rozporządzeniem w sprawie dopuszczenia instrumentów finansowych do obrotu.

## **Rozdział II. Warunki dopuszczania instrumentów finansowych do obrotu oraz sposób klasyfikacji instrumentów finansowych notowanych na giełdzie.**

### **§3**

1. Przedmiotem obrotu na RIF mogą być instrumenty finansowe, w tym kontrakty terminowe futures, przez które rozumie się umowę zawartą na giełdzie pomiędzy sprzedającym prawo na termin a kupującym to prawo na termin, na warunkach określonych przez Giełdę w standardzie instrumentów pochodnych, w której strony ustalają wartość instrumentu bazowego, po której

nastąpi wykonanie umowy. Wykonanie umowy następuje przez świadczenie pieniężne, chyba że standard instrumentu pochodnego stanowi inaczej.

2. Instrumenty finansowe mogą zostać dopuszczone do obrotu na RIF, jeżeli zostały spełnione warunki ich dopuszczenia do obrotu na rynku regulowanym, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie dopuszczania instrumentów finansowych do obrotu.

#### **§4**

1. Dopuszczenie instrumentów finansowych do obrotu na RIF wymaga uchwały Zarządu Giełdy.
2. Zarząd Giełdy dopuszczając instrumenty finansowe do obrotu na rynku określa podstawowe cechy danego instrumentu finansowego w obrocie na rynku, zwane dalej „standardem instrumentu”, oraz inne niezbędne warunki rozpoczęcia obrotu na rynku danym instrumentem finansowym.
3. Klasyfikacja danego instrumentu finansowego następuje z uwzględnieniem okresu wykonania kontraktu, instrumentu bazowego oraz innych podstawowych cech danego instrumentu finansowego, określonych w standardzie instrumentu.
4. Zarząd Giełdy, na żądanie KNF, wstrzymuje dopuszczenie do obrotu giełdowego na rynku lub rozpoczęcie notowań wskazanymi przez KNF instrumentami finansowymi, na okres nie dłuższy niż 10 dni.

### **Rozdział III. Wprowadzenie instrumentów finansowych do obrotu na rynku.**

#### **§5**

1. Wprowadzenia danego instrumentu finansowego do obrotu na rynku dokonuje Zarząd Giełdy.
2. W przypadku gdy obrót określonymi instrumentami finansowymi jest dokonywany w okolicznościach wskazujących na możliwość zagrożenia prawidłowego funkcjonowania rynku lub bezpieczeństwa obrotu na tym rynku, albo naruszenia interesów uczestników rynku, Zarząd Giełdy na żądanie KNF, zawiesza obrót tymi instrumentami finansowymi, na okres nie dłuższy niż miesiąc.
3. Zarząd Giełdy na żądanie KNF, wyklucza z obrotu wskazane w tym żądaniu instrumenty finansowe, w przypadku gdy obrót nimi zagraża w sposób istotny prawidłowemu funkcjonowaniu rynku regulowanego lub bezpieczeństwu obrotu na tym rynku, albo powoduje naruszenie interesów uczestników rynku.
4. Zarząd Giełdy może wykluczyć instrumenty finansowe z obrotu giełdowego:
  - a) jeżeli uzna, że wymaga tego interes i bezpieczeństwo uczestników obrotu,
  - b) jeżeli w ciągu ostatnich 3 miesięcy nie dokonano żadnych transakcji giełdowych na danym instrumencie finansowym.
5. Zarząd Giełdy może zawiesić wprowadzanie do obrotu giełdowego instrumentów finansowych lub poszczególnych serii danego instrumentu finansowego, na czas nieokreślony lub określony, kierując się interesem i bezpieczeństwem uczestników obrotu giełdowego, biorąc pod uwagę w szczególności płynność danego instrumentu oraz liczbę otwartych pozycji dla danej serii

instrumentów finansowych oraz pod warunkiem, że nie spowoduje to znaczącego naruszenia interesów uczestników obrotu giełdowego lub zagrożenia prawidłowego funkcjonowania rynku.

6. Zarząd Giełdy może zawiesić obrót na rynku danym instrumentem w przypadku, gdy instrument ten przestał spełniać warunki obowiązujące na giełdzie, pod warunkiem, że nie spowoduje to znaczącego naruszenia interesów uczestników obrotu giełdowego lub zagrożenia prawidłowego funkcjonowania rynku.

#### **§6**

1. Zarząd Giełdy określa w formie uchwały terminy obrotu i wykonania dla wszystkich wprowadzanych instrumentów finansowych, zwane dalej „kalendarzem notowania i wykonania”.
2. Uchwałę Zarządu Giełdy, o której mowa w ust. 1, podaje się do publicznej wiadomości co najmniej na 14 dni przed terminem pierwszego notowania.
3. Zarząd Giełdy, kierując się bezpieczeństwem obrotu lub interesem jego uczestników, może w formie uchwały dokonać zmian w kalendarzu notowania i wykonania. Uchwałę Zarządu Giełdy w tej sprawie podaje się do publicznej wiadomości co najmniej na 14 dni przed terminem najbliższej wprowadzanej zmiany.

### **Rozdział IV. Obrót na Rynku Instrumentów Finansowych.**

#### **Oddział 1. Zasady ogólne.**

#### **§7**

Obrót na RIF odbywa się na sesjach giełdowych w siedzibie Giełdy w dniach od poniedziałku do piątku i może się odbywać w godzinach 7:00 – 19:00.

#### **§8**

1. Obrót instrumentami finansowymi może być prowadzony w systemie notowań ciągłych lub w systemie kursu jednolitego.
2. Obrót w systemie kursu jednolitego może być prowadzony dla ustalenia kursu otwarcia, kursu zamknięcia lub kursu w ramach równoważenia rynku.
3. Kurs otwarcia jest kursem pierwszej transakcji zawartej na danej sesji giełdowej dla danego instrumentu. Kurs zamknięcia jest kursem ostatniej transakcji zawartej na danej sesji giełdowej dla danego instrumentu. Sposób określenia kursów otwarcia i kursów zamknięcia Zarząd Giełdy określi w harmonogramie notowań.
4. Kurs określony w ramach równoważenia jest ustalany w systemie kursu jednolitego.
5. Równoważenie rynku może nastąpić:

- a) w przypadku przekroczenia ograniczeń wahań limitów cen w zleceniach lub ograniczeń wahań kursów transakcyjnych określonych zgodnie z § 13 oraz § 14;
- b) po zawieszeniu notowań w czasie trwania tej samej sesji giełdowej.

#### **§9**

1. Harmonogram notowań na sesji giełdowej określa Zarząd Giełdy.
2. Kierując się bezpieczeństwem obrotu lub interesem jego uczestników, Zarząd Giełdy może zmienić harmonogram notowań, przy czym Giełda zobowiązana jest powiadomić o tym niezwłocznie Członków Giełdy i KNF.

#### **§10**

1. Giełda ma prawo do ograniczenia, zawieszenia, opóźnienia lub zakończenia notowań na RIF na sesji w przypadkach określonych w niniejszym Regulaminie lub wówczas, jeżeli uzna, że takie działania są wskazane ze względu na interes Członków Giełdy oraz bezpieczeństwo obrotu.
2. W przypadkach określonych w ust. 1, Zarząd Giełdy może zawiesić notowania wszystkimi lub poszczególnymi instrumentami finansowymi na okres nie dłuższy niż do końca trwania danej sesji giełdowej, powiadamiając o tym niezwłocznie Członków Giełdy i KNF.
3. W przypadkach szczególnych, jeżeli przyczyny zawieszenia, o której mowa w ust. 1, nie można usunąć do końca danej sesji giełdowej, Zarząd Giełdy może zawiesić notowania instrumentami finansowymi na czas dłuższy niż jedna sesja giełdowa. Informacja o zawieszeniu notowania i przewidywanym czasie jego wznowienia jest przekazywana niezwłocznie Członkom Giełdy i KNF.
4. Zarząd Giełdy określa szczegółowe zasady ograniczenia, zawieszenia, opóźnienia lub zakończenia notowań.
5. Zarząd Giełdy niezwłocznie informuje KNF o wszelkich istotnych zakłóceniach w przebiegu sesji giełdowej.

#### **§11**

1. Podstawę dla ustalenia ograniczeń wahań kursów transakcyjnych oraz ograniczeń limitów cen w zleceniach dla danego instrumentu finansowego stanowi kurs odniesienia.
2. Kursem odniesienia dla instrumentu finansowego może być jego ostatni ustalony dzienny kurs rozliczeniowy, kurs otwarcia, kurs ostatniego równoważenia lub kurs ostatniej transakcji na tym instrumencie.
3. Jeżeli kurs odniesienia nie został określony, Giełda może określić teoretyczny kurs odniesienia na zasadach określonych przez Zarząd Giełdy. Jeżeli kurs odniesienia i teoretyczny kurs odniesienia nie zostały określone, ograniczenia opisane w § 13 lub ograniczenia opisane w § 14 nie obowiązują.

#### **§12**

1. Na RIF obowiązują ograniczenia limitów cen w zleceniach, z zastrzeżeniem ust. 4.

2. Kursem odniesienia dla ograniczeń limitów cen w zleceniach dla danego instrumentu jest jego dzienny kurs rozliczeniowy ustalony na poprzedniej sesji giełdowej .
3. Limit ceny w zleceniu dla danego instrumentu nie może być wyższy (górne ograniczenie) lub niższy (dolne ograniczenie) od kursu odniesienia o 10%.
4. Zarząd Giełdy może znieść lub zmienić ograniczenia wahań kursów dla poszczególnych instrumentów lub ustalić ich wartość na innych zasadach, kierując się interesem Członków Giełdy lub koniecznością zapewnienia bezpiecznego obrotu.

### **§13**

1. Zarząd Giełdy może określić ograniczenia wahań kursów transakcyjnych. Kurs transakcyjny dla danego instrumentu nie może być wyższy (górne ograniczenie) lub niższy (dolne ograniczenie) od kursu odniesienia o 10%, z zastrzeżeniem ust. 8.
2. Kursem odniesienia dla kursu otwarcia danego instrumentu jest jego dzienny kurs rozliczeniowy ustalony na poprzedniej sesji giełdowej.
3. Kursem odniesienia dla kursu określanego w ramach równoważenia rynku jest kurs otwarcia (dla pierwszego równoważenia w danym dniu sesji) lub kurs ostatniego równoważenia.
4. Kursem odniesienia dla kursu zamknięcia jest kurs otwarcia (w przypadku braku równoważenia po ustaleniu kursu otwarcia) lub kurs ostatniego równoważenia.
5. Kursem odniesienia dla kursu określonego w systemie notowań ciągłych niebędącego kursem otwarcia jest kurs otwarcia lub kurs ostatniego równoważenia.
6. Kurs transakcyjny dla danego instrumentu nie może być wyższy (górne ograniczenie) lub niższy (dolne ograniczenie) od kursu odniesienia o wartość określoną zgodnie z ust. 1. Jeżeli w systemie notowań ciągłych wprowadzono zlecenie, którego rezultatem byłaby, zgodnie z zasadami realizacji zleceń giełdowych, transakcja o kursie wykraczającym poza te ograniczenia, notowania zostają zawieszane oraz zawieszane zostaje to zlecenie.
7. W przypadku braku określenia kursu jednolitego lub w przypadku zawieszenia notowań z przyczyn opisanych w ust. 6, następuje rozpoczęcie równoważenia rynku. Jeżeli określony w ramach równoważenia kurs jednolity przekracza ograniczenia wahań kursów ustalone zgodnie z ust. 1, Giełda może nie ustalić kursu jednolitego i wydłużyć równoważenie. W przypadku stwierdzenia, że na skutek równoważenia możliwe jest ustalenie kursu, który mieści się w obowiązujących ograniczeniach, następuje zakończenie równoważenia i ustalenie kursu jednolitego.
8. Zarząd Giełdy może znieść lub zmienić ograniczenia wahań kursów dla poszczególnych instrumentów lub ustalić ich wartość na innych zasadach, kierując się interesem Członków Giełdy lub koniecznością zapewnienia bezpiecznego obrotu.

### **§14**

1. Zarząd Giełdy może określić ograniczenia wahań kursów transakcyjnych obowiązujące w czasie po ustaleniu kursu otwarcia w trakcie sesji giełdowej w systemie notowań ciągłych (ograniczenia

dynamiczne), które dla danego instrumentu nie mogą przekroczyć ograniczeń określonych zgodnie z § 13. Kurs transakcyjny dla danego instrumentu nie może być wyższy (górne ograniczenie) lub niższy (dolne ograniczenie) od kursu odniesienia o 10%, z zastrzeżeniem ust. 5.

2. Kursem odniesienia dla ograniczeń dynamicznych na danym instrumencie jest kurs ostatniej transakcji zawartej na tym instrumencie.
3. Kurs transakcyjny dla danego instrumentu określony w systemie notowań ciągłych nie może być wyższy (górne ograniczenie) lub niższy (dolne ograniczenie) od kursu odniesienia o wartość określoną zgodnie z ust. 1. Jeżeli wprowadzono zlecenie, którego rezultatem byłaby, zgodnie z zasadami realizacji zleceń giełdowych, transakcja o kursie wykraczającym poza te ograniczenia, notowania zostają zawieszane oraz zawieszane zostaje to zlecenie.
4. W przypadku zawieszenia notowań z przyczyny opisanej w ust. 3, następuje rozpoczęcie równoważenia rynku. Jeżeli określony w ramach równoważenia kurs jednolity przekracza ograniczenia wahań kursów ustalone zgodnie z ust. 1, Giełda może nie ustalić kursu jednolitego i wydłużyć równoważenie. W przypadku stwierdzenia, że na skutek równoważenia możliwe jest ustalenie kursu, który mieści się w obowiązujących ograniczeniach, następuje zakończenie równoważenia i ustalenie kursu jednolitego.
5. Zarząd Giełdy może, w formie uchwały, znieść ograniczenia dynamiczne dla poszczególnych instrumentów lub ustalić ich wartość na innych zasadach, kierując się interesem uczestników lub koniecznością zapewnienia bezpiecznego i sprawnego obrotu.

## §15

Zarząd Giełdy określi w Szczegółowych Zasadach Obrotu Rynku Instrumentów Finansowych szczegółowe zasady obrotu instrumentami finansowymi. Uchwała w tej sprawie powinna zostać podana do publicznej wiadomości co najmniej na 2 tygodnie przed jej wejściem w życie.

## **Oddział 2. Zlecenia.**

### §16

1. Członek Giełdy odpowiada za prawidłowość swoich zleceń.
2. Giełda przyjmuje zlecenia wyłącznie od Członków Giełdy dopuszczonych do działania na rynku, z zastrzeżeniem ust. 5.
3. Zlecenia może przekazywać wyłącznie osoba upoważniona do tego przez Członka Giełdy.
4. Osoba upoważniona do przekazywania zleceń może reprezentować wyłącznie jednego Członka Giełdy.
5. Izba Rozliczeniowa ma prawo do składania w imieniu i na rachunek Członka Giełdy zleceń w przypadku zawieszenia możliwości składania zleceń przez tego Członka Giełdy.



6. Zlecenia mogą być modyfikowane oraz anulowane przez Członków Giełdy do wysokości wolumenu, który nie został jeszcze zrealizowany.
7. Giełda przyjmuje zlecenia wyłącznie podczas sesji w trakcie notowań danego instrumentu finansowego.
8. Zlecenie powinno zawierać następujące parametry:
  - a) oznaczenie (kod) instrumentu finansowego,
  - b) rodzaj zlecenia (otwarcie pozycji krótkiej/otwarcie pozycji długiej),
  - c) limit ceny lub polecenie wykonania zlecenia bez limitu ceny,
  - d) wolumen, czyli liczbę instrumentów, które mogą być przedmiotem transakcji,
  - e) oznaczenie (kod) Członka Giełdy wystawiającego zlecenie,
  - f) termin ważności zlecenia,
  - g) warunki realizacji zlecenia,
  - h) datę i godzinę wystawienia zlecenia,
  - i) numer zlecenia.
9. Zarząd Giełdy może w formie uchwały określić dodatkowe informacje, jakie powinno zawierać zlecenie oraz szczegółowe parametry zlecenia.

#### **§17**

1. Dla zapewnienia bezpieczeństwa obrotu Zarząd Giełdy może w formie uchwały ustalić limit wielkości zleceń.
2. Limit wielkości zleceń określa maksymalną liczbę instrumentów w jednym zleceniu.

### **Oddział 3. Transakcje**

#### **§18**

1. Transakcje giełdowe zawierane są w trakcie sesji na podstawie zleceń, których przyjęcie zostało potwierdzone przez Giełdę.
2. Stronami transakcji giełdowej mogą być wyłącznie Członkowie Giełdy dopuszczeni do działania na giełdzie lub Izba Rozliczeniowa na zasadach określonych w niniejszym Regulaminie.
3. Transakcja na RIF uważana jest za zawartą w momencie określenia kursu danego instrumentu oraz skojarzenia zleceń kupna i sprzedaży na zasadach określonych w Regulaminie.
4. Zlecenia mogą być realizowane częściowo, przy czym każda transakcja będzie dotyczyć przynajmniej jednej sztuki danego instrumentu finansowego.

5. Transakcje w systemie notowań ciągłych zawierane są po kursie równym limitowi ceny w zleceniu wcześniej wprowadzonym, oczekującym w tabeli zleceń na realizację, zgodnie z następującymi zasadami:
- a) w pierwszej kolejności będą realizowane zlecenia o najwyższym limicie ceny w przypadku zleceń kupna i o najniższym limicie ceny w przypadku zleceń sprzedaży,
  - b) w przypadku zleceń z równymi limitami ceny będą one realizowane według czasu przyjęcia zlecenia (zlecenie przyjęte wcześniej zostanie zrealizowane w pierwszej kolejności),
  - c) zlecenia bez limitu ceny są realizowane w momencie przyjęcia zlecenia po cenie odpowiadającej limitowi ceny w oczekującym zleceniu przeciwnym.

### §19

1. W systemie kursu jednolitego Giełda określa kurs transakcyjny danego instrumentu w taki sposób, aby osiągnąć równowagę pomiędzy popytem a podażą przy zachowaniu kolejno poniższych zasad:
- a) zasady maksymalizacji wolumenu obrotu,
  - b) zasady minimalizacji różnicy między skumulowanym wolumenem w zleceniach sprzedaży i w zleceniach kupna możliwym do zrealizowania po określonym kursie.
2. Zlecenia w systemie kursu jednolitego są realizowane zgodnie z następującymi zasadami:
- a) zlecenia sprzedaży z limitem ceny poniżej określonego kursu jednolitego instrumentu finansowego będą zrealizowane w całości, żadne zlecenie sprzedaży z limitem ceny powyżej kursu tego instrumentu finansowego nie zostanie zrealizowane,
  - b) zlecenia kupna z limitem ceny powyżej określonego kursu jednolitego instrumentu finansowego będą zrealizowane w całości, żadne zlecenie kupna z limitem ceny poniżej kursu tego instrumentu finansowego nie zostanie zrealizowane,
  - c) zlecenia kupna i sprzedaży złożone z limitem ceny równym określonemu kursowi jednolitemu instrumentu finansowego mogą zostać zrealizowane częściowo, w całości albo wcale (zlecenie przyjęte wcześniej zostanie zrealizowane w pierwszej kolejności).
3. W przypadku braku możliwości określenia kursu jednolitego, jest on wyznaczany w sposób następujący:
- a) jeśli istnieje więcej niż jedna cena spełniająca warunki, o których mowa w ust. 1 oraz gdy różnica pomiędzy skumulowanym wolumenem kupna i skumulowanym wolumenem sprzedaży wynosi zero, kurs wyznaczany jest losowo spośród skrajnych cen spełniających warunek, o jakim mowa w ust. 1 lit. b),
  - b) jeśli istnieje więcej niż jedna cena spełniająca warunki, o których mowa w ust. 1 oraz gdy różnica pomiędzy skumulowanym wolumenem kupna i skumulowanym wolumenem sprzedaży ma te same znaki dla każdej ceny, wyznaczany jest taki kurs, który jest bliższy cenie, dla której różnica

między skumulowanym wolumenem kupna i skumulowanym wolumenem sprzedaży ma znak przeciwny,

- c) jeśli istnieje więcej niż jedna cena spełniająca warunki, o których mowa w ust. 1 oraz gdy różnica między skumulowanym wolumenem kupna a skumulowanym wolumenem sprzedaży ma różne znaki dla różnych cen, kurs wyznaczany jest losowo spośród skrajnych cen spełniających warunek, o jakim mowa w ust. 1 lit. b).

## **§20**

Jeżeli wymaga tego interes Członków Giełdy lub bezpieczeństwo obrotu, Zarząd Giełdy może w porozumieniu z Izbą Rozliczeniową określić, na zasadach wskazanych w odpowiednich Warunkach obrotu, limity dzienne oraz limity zaangażowania, określające maksymalną wartość otwartych pozycji danego Członka Giełdy dokonującego obrotu instrumentami finansowymi.

## **§21**

1. Niezwłocznie po zawarciu transakcji Giełda przekazuje, każdemu Członkowi Giełdy oddzielnie, raporty transakcji będące potwierdzeniem zawarcia transakcji.
2. Raport transakcji może dotyczyć jednej lub wielu transakcji zawartych przez Członka Giełdy i powinien zawierać w szczególności następujące informacje:
  - a) oznaczenie (kod) instrumentu, który był przedmiotem transakcji,
  - b) oznaczenie (kod) Członka Giełdy zawierającego transakcję,
  - c) rodzaj transakcji (kupno lub sprzedaż),
  - d) kurs, po jakim zawarto transakcję,
  - e) liczbę instrumentów będących przedmiotem transakcji,
  - f) datę zawarcia transakcji.

## **§22**

Niezwłocznie po zakończeniu każdej sesji Giełda przekazuje informacje o wszystkich złożonych zleceniach i zawartych transakcjach do KNF.

## **Oddział 4. Rozliczenie transakcji**

### **§23**

1. Podmiotem prowadzącym rozliczenia i rozrachunek transakcji giełdowych zawartych na RIF jest Izba Rozliczeniowa.
2. Członek Giełdy może wskazać inny podmiot, który zobowiąże się do wypełniania obowiązków w związku z rozrachunkiem transakcji zawartych przez tego Członka Giełdy. Postanowienia § 34 ust.

2 stosuje się, w takim przypadku, odpowiednio do rozpoczęcia prowadzenia rozrachunku transakcji giełdowych zawieranych przez danego Członka Giełdy przez podmiot inny niż Izba Rozliczeniowa.

3. Członkowie Giełdy są zobowiązani do przestrzegania odpowiednich przepisów wydanych przez podmioty prowadzące rozliczenia lub rozrachunek zawartych transakcji giełdowych, o których mowa w ust. 1 i 2.
4. W celu zapewnienia bezpiecznego i sprawnego przebiegu rozliczeń i rozrachunku zawartych transakcji giełdowych Giełda współdziała z podmiotami, o których mowa w ust. 1 i 2.

## **Rozdział V. Członkowie Giełdy.**

### **Oddział 1. Członkostwo na Giełdzie.**

#### **§24**

1. Członkiem Giełdy może zostać:
  - a) firma inwestycyjna, której działalność obejmuje wykonywanie czynności, o których mowa w art. 69 ust. 2 pkt 2 lub 3 ustawy o obrocie, lub
  - b) zagraniczna firma inwestycyjna prowadząca działalność maklerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczna osoba prawna z siedzibą na terytorium państwa należącego do OECD lub WTO prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską, której działalność maklerska obejmuje wykonywanie czynności, o których mowa w art. 69 ust. 2 pkt 2 lub 3 ustawy o obrocie, lub
  - c) podmiot nie będący firmą inwestycyjną nabywający lub zbywający instrumenty finansowe wyłącznie we własnym imieniu i na własny rachunek, jeżeli spełnia warunki zawierania transakcji na rynku regulowanym określone w ustawie o obrocie, rozporządzeniu w sprawie rynku regulowanego oraz niniejszym Regulaminie.

#### **§25**

1. Członkiem Giełdy jest podmiot, który zawarł z Giełdą umowę o członkostwo.
2. Złożenie przez podmiot zainteresowany uzyskaniem członkostwa na Giełdzie wniosku, o którym mowa w ust. 4. poniżej, traktowane jest jako złożenie oferty zawarcia umowy o członkostwo.
3. Zawarcie umowy o członkostwo następuje z momentem podjęcia przez Zarząd Giełdy uchwały o przyznaniu statusu Członka Giełdy.
4. Zarząd Giełdy określa w formie uchwały warunki, jakim powinien odpowiadać wniosek o zawarcie umowy o członkostwo oraz dokumenty i informacje jakie powinien dostarczyć podmiot składający wniosek.

5. W przypadku złożenia wniosku o zawarcie umowy o członkostwo oraz dokumentów i informacji w innym języku niż język polski, Zarząd Giełdy określa zakres tłumaczenia powyższych dokumentów na język polski oraz zakres i zasady pokrywania tych kosztów przez wnioskodawcę.
6. Zarząd Giełdy podejmuje decyzję o nadaniu statusu Członka Giełdy biorąc pod uwagę dane zawarte we wniosku o zawarcie umowy o członkostwo.
7. Zarząd Giełdy podejmuje decyzję o nadaniu statusu Członka Giełdy w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku.

#### **§26**

1. Podmiot składający wniosek o zawarcie umowy o członkostwo, jak również Członek Giełdy, zobowiązani są niezwłocznie informować Giełdę o wszelkich zmianach danych zawartych we wniosku.
2. W celu zapewnienia bezpieczeństwa obrotu giełdowego Zarząd Giełdy ma prawo w każdym czasie żądać od podmiotu składającego wniosek o zawarcie umowy o członkostwo, jak również od Członka Giełdy, dodatkowych informacji wykraczających poza zakres objęty wnioskiem.

#### **§27**

Zarząd Giełdy może wprowadzić wobec Członków Giełdy szczególne obowiązki informacyjne w zakresie związanym z członkostwem na Giełdzie, w szczególności może zobowiązać Członka Giełdy do przekazywania Giełdzie okresowych sprawozdań finansowych.

#### **§28**

Zarząd Giełdy podejmuje uchwałę o odmowie przyznania statusu Członka Giełdy, jeżeli wnioskodawca nie spełnia wymogów formalnych lub w ocenie Zarządu Giełdy wnioskodawca nie daje rękojmi należytego wykonywania obowiązków Członka Giełdy. Uchwała Zarządu Giełdy o odmowie przyznania statusu Członka Giełdy wymaga uzasadnienia.

#### **§29**

1. Od decyzji Zarządu Giełdy w sprawie odmowy przyznania statusu Członka Giełdy można złożyć odwołanie do Rady Nadzorczej Giełdy w terminie 30 dni od dnia otrzymania powiadomienia o decyzji Zarządu Giełdy.
2. Ponowny wniosek o zawarcie umowy o członkostwo może być złożony nie wcześniej niż po upływie 3 miesięcy od dnia podjęcia decyzji w sprawie odmowy przyznania statusu Członka Giełdy przez Zarząd Giełdy albo Radę Nadzorczą Giełdy.

#### **§30**

1. Członek Giełdy jest zobowiązany do upoważnienia co najmniej jednej osoby, innej niż osoba reprezentująca Członka Giełdy w transakcjach giełdowych, o której mowa w § 34 ust. 1 lit c), do wykonywania następujących czynności:

- a) odbioru wszelkich informacji przekazywanych przez Giełdę, które dotyczą w szczególności zleceń Członka Giełdy, transakcji przez niego zawartych, wyników sesji,
  - b) zgłaszania wszelkich zauważonych nieprawidłowości dotyczących zawartych transakcji lub rozliczeń, w terminach określonych przez Giełdę,
  - c) reprezentowania Członka Giełdy wobec władz Giełdy w sprawach innych niż wyżej wymienione.
2. Osoba upoważniona do wykonywania wyżej wymienionych czynności może reprezentować wyłącznie jednego Członka Giełdy.

## **Oddział 2. Dopuszczenie do działania na Rynku Instrumentów Finansowych.**

### **§31**

1. Podmioty, o których mowa w § 24 ust. 1, mogą zostać dopuszczone do działania na rynku pod warunkiem, że:
- a) są uczestnikami Izby Rozliczeniowej, lub
  - b) wskażą uczestnika Izby Rozliczeniowej, który zobowiązał się do wypełniania obowiązków w związku z rozliczeniem i rozrachunkiem zawartych przez te podmioty transakcji.

### **§32**

1. Dopuszczenie Członka Giełdy do działania na Rynku Instrumentów Finansowych następuje z momentem określonym przez Zarząd Giełdy w uchwale o dopuszczeniu do działania na rynku.
2. Zarząd Giełdy określa warunki jakim powinien odpowiadać wniosek o dopuszczenie do działania na rynku.
3. W przypadku złożenia wniosku o dopuszczenie do działania na rynku oraz dokumentów i informacji w innym języku niż język polski, Zarząd Giełdy określa zakres tłumaczenia powyższych dokumentów na język polski oraz zakres i zasady pokrywania kosztów tłumaczenia przez wnioskodawcę.
4. Zarząd Giełdy podejmuje decyzję w formie uchwały o dopuszczeniu do działania na rynku biorąc pod uwagę dane zawarte we wniosku.
5. Zarząd Giełdy podejmuje decyzję w formie uchwały o dopuszczeniu do działania na rynku w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku.

### **§33**

1. Członek Giełdy zobowiązany jest niezwłocznie informować Giełdę o wszelkich zmianach danych zawartych we wniosku o dopuszczenie do działania na rynku.

2. W celu zapewnienia bezpieczeństwa obrotu giełdowego Zarząd Giełdy ma prawo w każdym czasie żądać od danego Członka Giełdy przedstawienia dodatkowych informacji, wykraczających poza zakres objęty wnioskiem.

#### **§34**

1. Zarząd Giełdy dopuszcza wnioskodawcę do działania na rynku, jeżeli wnioskodawca:
  - a) spełnia wymagania w zakresie rozliczania i rozrachunku transakcji zawieranych na RIF, określone w niniejszym Regulaminie lub przez Izbę Rozliczeniową,
  - b) zobowiąże się do przestrzegania przepisów obowiązujących na RIF,
  - c) upoważni co najmniej jedną osobę do reprezentowania go w transakcjach giełdowych,
  - d) posiada podstawowe środki organizacyjno – techniczne wymagane do obsługi obrotu instrumentami finansowymi notowanymi na giełdzie,
  - e) daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków Członka Giełdy.
2. Warunkiem rozpoczęcia przez Członka Giełdy obrotu instrumentami finansowymi na RIF jest zapewnienie możliwości prawidłowego rozliczania i rozrachunku transakcji giełdowych. Zarząd Giełdy może określić szczegółowy sposób udokumentowania możliwości rozliczania transakcji giełdowych na danym instrumencie finansowym przez Członków Giełdy.

#### **§35**

1. Osoba reprezentująca Członka Giełdy w transakcjach giełdowych powinna spełniać następujące warunki:
  - a) być zatrudniona przez Członka Giełdy lub być członkiem jego władz,
  - b) przedstawić oświadczenie Członka Giełdy potwierdzające dysponowanie przez nią kwalifikacjami zawodowymi i doświadczeniem na poziomie zapewniającym przestrzeganie zasad uczciwego i bezpiecznego obrotu,
  - c) odbyć szkolenie organizowane przez Giełdę z zakresu znajomości przepisów obowiązujących na rynku, w tym przepisów dotyczących zawierania transakcji i praktycznej obsługi systemów informatycznych giełdy, zakończone pomyślnym wynikiem egzaminu.
2. Zarząd Giełdy, w formie uchwały, określa szczegółowe zasady przeprowadzania przez Giełdę szkolenia, o którym mowa w ust. 1 lit. c).
3. Osoba reprezentująca Członka Giełdy w transakcjach giełdowych może reprezentować wyłącznie jednego Członka Giełdy.

#### **§36**

Zarząd Giełdy podejmuje uchwałę o odmowie dopuszczenia do działania na rynku, jeżeli wnioskodawca nie spełnia wymogów formalnych lub technicznych dopuszczenia, lub w ocenie Zarządu Giełdy

wnioskodawca nie daje rękojmi należytego wykonywania obowiązków Członka Giełdy na rynku, lub nie spełnia wymagań w zakresie rozliczania lub rozrachunku transakcji zawieranych na rynku.

### **§37**

1. Od decyzji Zarządu Giełdy w sprawie odmowy dopuszczenia do działania na rynku można złożyć odwołanie do Rady Nadzorczej Giełdy w terminie 30 dni od dnia otrzymania powiadomienia o decyzji Zarządu Giełdy.
2. Ponowny wniosek o dopuszczenie do działania na rynku może być złożony nie wcześniej niż po upływie 3 miesięcy od dnia podjęcia decyzji w sprawie odmowy dopuszczenia do działania na rynku przez Zarząd Giełdy albo Radę Nadzorczą Giełdy.

## **Oddział 3. Obowiązki Członka Giełdy.**

### **§38**

Członek Giełdy obowiązany jest prowadzić swoją działalność zgodnie z przyjętymi praktykami rynkowymi, przepisami obowiązującymi na rynku oraz zasadami staranności, lojalności i bezstronności wobec uczestników obrotu giełdowego, a także z zachowaniem zasad bezpieczeństwa obrotu, a w szczególności jest zobowiązany:

- a) zapewnić we właściwym czasie informacje swoim klientom o wszystkich czynnościach wykonywanych na ich rzecz w obrocie na rynku,
- b) nie dokonywać transakcji giełdowych na własny rachunek na warunkach uprzywilejowanych w stosunku do analogicznych transakcji przeprowadzanych na rachunek klienta,
- c) nie podejmować działań, a w szczególności składać takich zleceń, które mają na celu stwarzanie warunków, w których kurs rynkowy, układ zleceń lub obroty nie wyrażają rzeczywistej sytuacji rynkowej.

### **§39**

Członek Giełdy określa zasady nabywania i zbywania instrumentów finansowych notowanych na rynku przez członków swoich władz lub pracowników, których zakres obowiązków obejmuje czynności związane z obrotem na rynku oraz zapewnia przestrzeganie tych zasad.

### **§40**

Członek Giełdy obowiązany jest wdrożyć procedury ochrony informacji poufnych i tajemnicy związanych z transakcjami giełdowymi.

### **§41**

1. Członek Giełdy zobowiązany jest prowadzić działalność na rynku w sposób uczciwy, przyczyniający się do skutecznego i bezpiecznego jego funkcjonowania oraz właściwej ochrony interesów innych Członków Giełdy.



2. Zabronione jest działanie mające na celu sztuczne podwyższanie lub obniżanie ceny instrumentów finansowych w jakikolwiek sposób, w szczególności poprzez rozpowszechnianie lub przyczynianie się do rozpowszechniania pogłosek lub nieprawdziwych informacji mogących mieć wpływ na transakcje giełdowe lub cenę instrumentów finansowych. W szczególności zabronione jest dokonywanie czynności stanowiących manipulację instrumentem finansowym w rozumieniu przepisów ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.
3. Członek Giełdy zobowiązany jest powstrzymać się od obrotu bezpośrednio lub pośrednio instrumentami finansowymi w przypadku posiadania poufnych informacji mających wpływ na kształtowanie się kursów na giełdzie. W szczególności, Członek Giełdy nie może wykorzystywać lub ujawniać informacji poufnych w rozumieniu przepisów ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.
4. Członek Giełdy jest zobowiązany do stosowania środków organizacyjnych i technicznych służących nadzorowi nad poprawnością zleceń składanych na giełdzie.
5. Członek Giełdy jest zobowiązany do badania zleceń oraz zawieranych przez siebie transakcji pod kątem możliwości dokonania manipulacji kursami instrumentów finansowych, oraz podjęcia niezbędnych działań przeciwdziałających zdarzeniom mogącym stanowić manipulację.
6. Giełda prowadzi nadzór nad przestrzeganiem przez Członków Giełdy zasad uczciwego obrotu i przyjętych praktyk rynkowych, monitoruje działalność Członków Giełdy w celu identyfikowania i zapobiegania przypadkom naruszeń przepisów obowiązujących na rynku, a także zdarzeniom mogącym stanowić wykorzystanie informacji poufnej lub manipulację w rozumieniu ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Giełda informuje KNF o każdym przypadku, w którym powzięła podejrzenia o powstaniu sytuacji, o której mowa w zdaniu poprzednim.
7. Zarząd Giełdy określi szczegółowe zasady nadzoru rynku, jednostkę organizacyjną Giełdy odpowiedzialną za nadzór rynku oraz uprawnienia jej przysługujące w tym zakresie.

#### **§42**

1. Giełda może przeprowadzić kontrolę działalności Członka Giełdy w jego siedzibie lub w innym miejscu, w którym prowadzi działalność, w zakresie związanym z działaniem na rynku i zasadami dostępu do systemów informatycznych giełdy. Zarząd Giełdy lub upoważniony przez Zarząd Giełdy pracownik, niezwłocznie powiadamia odpowiedni organ nadzoru o stwierdzonych podczas kontroli Członka Giełdy uchybieniach.
2. Zarząd Giełdy określi szczegółowe zasady kontroli działalności Członków Giełdy.

### **Oddział 3. Animator rynku.**

#### **§43**

1. Animatorem rynku jest Członek Giełdy, który na podstawie osobno zawartej z Giełdą umowy jest zobowiązany do stałego składania zleceń kupna i sprzedaży danych instrumentów finansowych w celu podtrzymywania płynności obrotu danego instrumentu.
2. Umowa o pełnienie funkcji animatora rynku powinna określać zasady jego działania, a w szczególności:
  - a) minimalną liczbę instrumentów finansowych w składanych zleceniach,
  - b) maksymalną rozpiętość cenową pomiędzy zleceniami kupna i zleceniami sprzedaży,
  - c) czas składania zleceń.
3. Giełda może zawrzeć umowy z wieloma animatorami, dotyczące animowania tego samego instrumentu finansowego.
4. Podmiot pełniący funkcję animatora rynku nie może składać zleceń, w wyniku których doszłoby do zawarcia transakcji, w której animator rynku występowałby jednocześnie jako podmiot sprzedający i kupujący.
5. Giełda może wypowiedzieć umowę, gdy:
  - a) animator rynku narusza przepisy obowiązujące na rynku, lub postanowienia tej umowy,
  - b) wymaga tego bezpieczeństwo obrotu na rynku lub interes uczestników rynku.
6. Giełda podaje do wiadomości publicznej oraz do wiadomości KNF informację o zawarciu i o wypowiedzeniu każdej umowy o pełnienie funkcji animatora rynku.

### **Oddział 4. Zawieszenie działalności Członka Giełdy i uchylenie uchwały o dopuszczeniu Członka Giełdy do działania na rynku.**

#### **§44**

1. Zarząd Giełdy może zawiesić działalność Członka Giełdy na RIF lub w zakresie poszczególnych instrumentów finansowych na czas określony, nie dłuższy niż trzy miesiące, jeżeli stwierdzi, że Członek Giełdy:
  - a) nie reguluje w terminie należności z tytułu transakcji dokonywanych na rynku lub nie uiszcza w terminie opłat, do których jest zobowiązany zgodnie z postanowieniami Regulaminu, lub
  - b) narusza przepisy obowiązujące na rynku, lub

- c) swoim działaniem może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa obrotu na rynku lub dla interesu jego uczestników.
2. Przed podjęciem decyzji, o której mowa w ust. 1, Zarząd Giełdy informuje Członka Giełdy o stwierdzeniu okoliczności stanowiącej podstawę zawieszenia i wzywa do jej usunięcia wyznaczając w tym celu odpowiedni termin.
  3. Termin, o którym mowa w ust. 2, nie może być krótszy niż 14 dni od dnia otrzymania przez Członka Giełdy wezwania od Zarządu Giełdy, chyba że działanie Członka Giełdy stwarza takie zagrożenie dla bezpieczeństwa obrotu na rynku, które powinno być usunięte bezzwłocznie.
  4. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, Zarząd Giełdy może podjąć decyzję o zawieszeniu działalności Członka Giełdy na RIF lub na poszczególnych jego częściach.
  5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, a zwłaszcza, gdy z okoliczności wynika, że dalsze działanie Członka Giełdy na rynku zagraża bezpieczeństwu obrotu lub może spowodować poważną szkodę dla uczestników obrotu, trybu opisanego w ust. 2 – 4 nie stosuje się.
  6. Zarząd Giełdy zawiadamia Członka Giełdy o podjęciu decyzji o zawieszeniu jego działalności na rynku podając przyczyny jej podjęcia oraz wyznacza termin, w jakim Członek Giełdy zobowiązany jest usunąć przyczyny zawieszenia. Decyzja Zarządu Giełdy jest podejmowana w formie uchwały.
  7. Z chwilą zawieszenia Członka Giełdy, zlecenia tego Członka Giełdy są usuwane w zakresie, w jakim nie zostały zrealizowane. W okresie zawieszenia Członka Giełdy, Giełda nie będzie przyjmować składanych przez niego zleceń. Zawieszenie skuteczne jest z chwilą podjęcia uchwały przez Zarząd Giełdy, chyba że Zarząd Giełdy określi inny termin jej wejścia w życie.
  8. Członek Giełdy ma prawo złożyć odwołanie od decyzji Zarządu Giełdy o zawieszeniu do Rady Nadzorczej Giełdy, w terminie 3 dni od dnia doręczenia mu zawiadomienia o zawieszeniu.
  9. Złożenie odwołania, o którym mowa w ust. 8, nie wstrzymuje wykonania decyzji Zarządu Giełdy o zawieszeniu działalności Członka Giełdy na rynku.
  10. Odwołanie, o którym mowa w ust. 8 powinno być rozpatrzone przez Radę Nadzorczą Giełdy w terminie 14 dni od jego otrzymania, chyba że wydanie decyzji w sprawie wymaga przeprowadzenia dodatkowych czynności, a w szczególności przedstawienia dokumentów lub uzyskania dodatkowych wyjaśnień.

#### **§45**

Na żądanie Izby Rozliczeniowej, Giełda zawiesza możliwość składania zleceń przez Członka Giełdy na okres wskazany w tym żądaniu.

#### **§46**

1. Zarząd Giełdy uchyla uchwałę o dopuszczeniu Członka Giełdy do działania na rynku w przypadku, gdy Członek Giełdy:
  - a) rażąco narusza przepisy obowiązujące na rynku,

- b) przestał spełniać wymagania przewidziane dla dopuszczenia do działania na rynku, lub
  - c) w terminie, o którym mowa w § 44 ust. 6, nie usunął przyczyn zawieszenia.
2. Zarząd Giełdy zawiadamia niezwłocznie Członka Giełdy o uchyleniu uchwały o dopuszczeniu do działania na rynku. Od dnia wejścia w życie uchylenia uchwały o dopuszczeniu do działania na rynku Giełda nie będzie przyjmować składanych przez niego zleceń, a niezrealizowane zlecenia są usuwane.
  3. Jeżeli Członek Giełdy nie jest uprawniony do działania na RIF Zarząd Giełdy może uchylić uchwałę o nadaniu statusu Członka Giełdy.
  4. Członek Giełdy może złożyć odwołanie od decyzji o uchyleniu uchwały o dopuszczeniu do działania na rynku lub od decyzji o uchyleniu uchwały o nadaniu statusu Członka Giełdy do Rady Nadzorczej Giełdy, w terminie 14 dni od otrzymania zawiadomienia. Rada Nadzorcza Giełdy podejmuje decyzję w tej sprawie w terminie dwóch miesięcy od złożenia odwołania.
  5. W przypadku uchylenia przez Radę Nadzorczą Giełdy uchwały Zarządu Giełdy, o których mowa w § 44 ust. 1 i § 46 ust. 1, Członek Giełdy może rozpocząć działalność na rynku od dnia następnego po dniu wydania decyzji przez Radę Nadzorczą Giełdy.

#### **§47**

1. Członek Giełdy ma prawo do złożenia oświadczenia o rezygnacji z członkostwa na Giełdzie oraz z działalności na rynku bez konieczności jego uzasadnienia.
2. Złożenie przez Członka Giełdy oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, nie zwalnia Członka Giełdy z obowiązku wypełnienia wszelkich jego zobowiązań wynikających z działalności na rynku, w szczególności zobowiązań wynikających z zawartych transakcji giełdowych lub wniesienia opłat giełdowych zgodnie z Regulaminem.
3. Członkostwo na Giełdzie ustaje w terminie wskazanym w uchwale Zarządu Giełdy w sprawie wygaśnięcia prawa do działania na giełdzie, jednak nie wcześniej niż po wypełnieniu przez danego Członka Giełdy zobowiązań, o których mowa w ust. 2. Giełda informuje o podjętej uchwale w sprawie wygaśnięcia prawa do działania na giełdzie pozostałych Członków Giełdy.

## **Rozdział VI. Anulowanie transakcji.**

#### **§48**

1. W uzasadnionych przypadkach, jeżeli przemawiają za tym względy bezpieczeństwa obrotu lub interes Członków Giełdy, Zarząd Giełdy może anulować zawartą transakcję na wniosek Członka Giełdy, który złożył błędne zlecenie, w wyniku którego doszło do zawarcia błędnej transakcji. Wyrażenie zgody na anulowanie transakcji zawartej na podstawie błędnie sporządzonego zlecenia skutkuje anulowaniem wszystkich transakcji giełdowych, zawartych na danym instrumencie finansowym, od momentu złożenia błędnego zlecenia do momentu przekazania Członkom Giełdy informacji określonej w §49 ust. 1.

2. Transakcja błędna może zostać anulowana, jeżeli została zawarta na podstawie zlecenia, w którym Członek Giełdy wprowadził błędnie limit ceny, wolumen, rodzaj zlecenia lub oznaczenie (kod) instrumentu finansowego i po spełnieniu łącznie następujących warunków:
  - a) złożenia poprawnego wniosku o anulowanie błędnej transakcji nie później niż 15 minut od jej zawarcia;
  - b) wyrażenia zgody, z zastrzeżeniem ust. 3, na anulowanie wszystkich transakcji, o których mowa w ust. 1, przez więcej niż połowę Członków Giełdy będących stronami transakcji podlegających anulowaniu, jeżeli przedmiotem transakcji tych Członków Giełdy jest liczba instrumentów finansowych stanowiących co najmniej 90% całkowitego wolumenu transakcji podlegających anulowaniu (przez całkowity wolumen rozumie się sumę liczby instrumentów finansowych, będących przedmiotem wszystkich podlegających anulowaniu transakcji, pomnożoną przez dwa).
3. W przypadku, gdy anulowanie dotyczy transakcji zawartej na podstawie zlecenia uwzględnionego przy ustaleniu kursu jednolitego, unieważnia się ten kurs jednolity, a zgoda na anulowanie transakcji musi być wyrażona przez wszystkich Członków Giełdy, którzy zawarli transakcje na podstawie zleceń uwzględnionych przy ustaleniu kursu jednolitego.

#### **§49**

1. W przypadku wpłynięcia poprawnego wniosku o anulowanie transakcji, informacja o wpłynięciu wniosku zawierająca kod instrumentu finansowego przekazywana jest niezwłocznie do publicznej wiadomości.
2. Zarząd Giełdy może podjąć decyzję o zawieszeniu obrotu na instrumencie finansowym, dla którego wpłynął poprawny wniosek o anulowanie transakcji na okres niezbędny do przygotowania informacji, o której mowa w ust. 1, nie dłuższy jednak niż 30 minut od wpłynięcia poprawnego wniosku o anulowanie transakcji.
3. Członek Giełdy, który był drugą stroną transakcji, o której mowa w § 48 ust. 2, zobowiązany jest do przekazania informacji Giełdzie o wyrażeniu zgody na anulowanie tej transakcji albo odmowie wyrażenia takiej zgody, w terminie 15 minut od momentu przekazania informacji o złożeniu wniosku o anulowanie transakcji. Odmowa wyrażenia zgody na anulowanie transakcji wymaga uzasadnienia. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Giełda może wydłużyć termin przekazania takiej informacji przez Członka Giełdy.
4. W przypadku upływu terminu, określonego w ust. 3 i nie wyrażeniu przez Członka Giełdy zgody na anulowanie transakcji bądź odmowie wyrażenia takiej zgody, Zarząd Giełdy nie wyraża zgody na anulowanie transakcji.
5. Zarząd Giełdy może nie wyrazić zgody na anulowanie transakcji pomimo spełnienia warunków wskazanych w § 48 ust. 2.
6. Transakcję anulowaną uważa się za niezawartą. Zlecenia, które były podstawą anulowanej transakcji, stają się nieważne.
7. Decyzja o anulowaniu transakcji błędnej przekazywana jest niezwłocznie do publicznej wiadomości.

8. Giełda przekazuje do KNF informację o przyjęciu wniosku o anulowanie transakcji oraz kopię wyjaśnień Członka Giełdy.
9. Zarząd Giełdy określa szczegółowe warunki i tryb postępowania w przypadku złożenia wniosku o anulowanie transakcji błędnej, treść tego wniosku oraz zakres i formę informacji przekazywanych przez uczestników rynku oraz Giełdę w związku z anulowaniem transakcji.

#### **§50**

W przypadku anulowania transakcji giełdowej zgodnie z niniejszym Regulaminem, anulowanie transakcji nie stanowi podstawy do podnoszenia przez jej strony jakichkolwiek roszczeń w stosunku do Giełdy.

### **Rozdział VII. Publikowanie informacji giełdowych.**

#### **§51**

1. Niezwłocznie po zakończeniu sesji giełdowej, Giełda publikuje na swojej publicznej stronie internetowej informacje o działalności Giełdy i wynikach sesji giełdowej, dotyczące w szczególności:
  - a) kursów lub cen instrumentów finansowych,
  - b) wolumenu obrotu instrumentami finansowymi,
  - c) wartości indeksów giełdowych.
2. Szczegółowe zasady, zakres i tryb publikowania informacji giełdowych określa Zarząd Giełdy.

#### **§52**

1. Giełda zapewnia Członkom Giełdy dostęp do informacji giełdowych w tym samym czasie oraz na takich samych zasadach.
2. Informacje o wolumenie, kursach oraz wartości zawartych na rynku transakcji są udostępniane Członkom Giełdy niezwłocznie po zawarciu transakcji, na niepublicznej stronie internetowej, dostępnej tylko dla danego Członka Giełdy i Giełdy.
3. Członkowie Giełdy zobowiązani są do niezwłocznego przekazywania Giełdzie informacji o zdarzeniach mogących mieć wpływ na kursy lub ceny instrumentów finansowych. Informacje te publikowane są przez Giełdę na jej publicznej stronie internetowej.
4. Szczegółowe zasady udostępniania informacji giełdowych Członkom Giełdy określa Zarząd Giełdy.

#### **§53**

1. Giełda upowszechnia w terminach zgodnych z właściwymi przepisami prawa informacje dotyczące transakcji i obrotów na rynku, a w szczególności:

- a) pięć najlepszych ofert kupna i ofert sprzedaży w stosunku do ofert zamieszczonych w arkuszu zleceń - z wyszczególnieniem liczby zleceń i łącznego wolumenu zleceń dla każdego z poziomów cenowych;
  - b) limit ceny najlepszego zlecenia kupna i sprzedaży,
  - c) kursy otwarcia i zamknięcia, kursy minimalny i maksymalny oraz wielkość obrotów w ujęciu wartościowym i ilościowym - dla instrumentów finansowych notowanych w systemie notowań ciągłych,
  - d) wartość indeksów, które są podstawą do określenia ceny (wartości) instrumentów pochodnych,
  - e) cenę (kurs) rozliczeniową - dla instrumentów pochodnych.
2. Informacje, o których mowa w ust. 1 są upowszechniane w formie elektronicznej.
  3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, jeżeli wymaga tego bezpieczeństwo obrotu lub interes jego uczestników, Zarząd Giełdy może podjąć decyzję o opóźnieniu lub zawieszeniu upowszechniania informacji, podając do wiadomości publicznej przyczynę tego opóźnienia lub zawieszenia oraz, w miarę możliwości, informacje o planowanym wznowieniu upowszechniania informacji.

## **Rozdział VIII. Rozstrzygnięcie kwestii spornych i środki dyscyplinarne.**

### **§54**

1. Spory o charakterze cywilnym wynikłe z transakcji giełdowych rozstrzyga Sąd Giełdowy, będący stałym sądem polubownym działającym przy Giełdzie.
2. Do właściwości Sądu Giełdowego może należeć rozstrzygnięcie innych spraw, o ile stanowi tak Regulamin Giełdy lub Regulamin Sądu Giełdowego.
3. Sąd Giełdowy stanowi od 6 do 10 sędziów wybieranych przez Radę Nadzorczą Giełdy na pięcioletnią kadencję. Sędziowie Sądu Giełdowego wybierani są spośród osób posiadających odpowiednią wiedzę i doświadczenie w zakresie giełd, rynku regulowanego, rynku towarowego oraz sektora energetycznego.
4. Sąd Giełdowy orzeka w składach trzy osobowych. Każda ze stron wyznacza jednego sędziego, a przewodniczącego składu wyznacza prezes lub wiceprezes Sądu Giełdowego. Prezesa i wiceprezesa Sądu Giełdowego powołuje i odwołuje Rada Nadzorczą Giełdy. Kadencja prezesa i wiceprezesa trwa pięć lat.
5. Od orzeczeń Sądu Giełdowego nie przysługuje odwołanie.
6. Regulamin Sądu Giełdowego uchwalany jest przez Radę Nadzorczą Giełdy.

## §55

1. Giełda nie ponosi odpowiedzialności względem Członków Giełdy lub osób trzecich za szkody wynikające z naruszenia zasad Regulaminu lub innych przepisów obowiązujących na giełdzie przez pozostałych Członków Giełdy, chyba że do powstania szkody przyczyniło się również działanie Giełdy o charakterze winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa.
2. W przypadku, gdy Zarząd Giełdy stwierdzi, że Członek Giełdy narusza postanowienia przepisów obowiązujących na rynku lub swoim działaniem zagraża bezpieczeństwu obrotu lub interesowi jego uczestników, może podjąć w każdej chwili w stosunku do takiego Członka Giełdy następujące środki dyscyplinarne:
  - a) wystosować ostrzeżenie,
  - b) nałożyć regulaminową karę pieniężną do kwoty 100 000 złotych.
3. Uchwała Zarządu Giełdy w sprawie nałożenia środka dyscyplinarnego wymaga uzasadnienia.
4. Członek Giełdy może odwołać się od decyzji Zarządu Giełdy nakładającej regulaminową karę pieniężną do Rady Nadzorczej Giełdy w terminie siedmiu dni od dnia jej otrzymania. Wniesienie odwołania wstrzymuje wykonanie decyzji Zarządu Giełdy. Rada Nadzorcza Giełdy powinna rozpatrzyć odwołanie Członka Giełdy na swoim najbliższym posiedzeniu. Uchwała Rady Nadzorczej Giełdy w tej sprawie wymaga uzasadnienia.

## **Rozdział IX. Systemy informatyczne giełdy.**

### §56

1. Giełda udziela prawa dostępu do swoich systemów informatycznych jedynie upoważnionym pracownikom Giełdy, przedstawicielom Członków Giełdy, upoważnionym pracownikom Urzędu KNF lub upoważnionym pracownikom Izby Rozliczeniowej.
2. Giełda może wyrazić zgodę na dostęp do systemów informatycznych giełdy innym osobom, niż określone w ust. 1.
3. Giełda może odmówić dostępu do systemów informatycznych giełdy jeżeli uzna, iż może to naruszać bezpieczeństwo obrotu lub uzasadniony interes jego uczestników.

### §57

1. Dostęp do systemów informatycznych giełdy następuje poprzez nadanie uprawnionym osobom osobistego kodu dostępu.
2. Prawo dostępu do systemów informatycznych giełdy uprawnia osoby, którym przyznano osobisty kod dostępu, do korzystania z systemów informatycznych giełdy jedynie w zakresie wykonywania ich zadań na rynku.



3. Osoby, którym przyznano osobisty kod dostępu, mogą z niego korzystać tylko w takim czasie i w takim zakresie oraz miejscu, w jakim jest to niezbędne do wykonywania ich zadań zgodnie z przepisami obowiązującymi na giełdzie.
4. Osoby, o których mowa w ust. 3 zobowiązane są dołożyć należytej staranności w celu uniemożliwienia uzyskania dostępu do systemów informatycznych giełdy przez osoby nieuprawnione.

#### **§58**

1. Członkowie Giełdy odpowiadają za prawidłowe funkcjonowanie swoich systemów informatycznych, w sposób umożliwiając im prawidłowe dokonywanie transakcji na rynku.
2. Giełda nie odpowiada za poprawność danych przesyłanych do Giełdy lub przez Giełdę drogą elektroniczną, jeżeli błąd nastąpił podczas ich transmisji poza giełdowymi serwerami komunikacyjnymi.

#### **§59**

Zarząd Giełdy może określić szczegółowe warunki dostępu do systemów informatycznych giełdy.

#### **§60**

1. Członek Giełdy jest zobowiązany umożliwić dostęp do swoich połączeń z systemami informatycznymi giełdy upoważnionym pracownikom Giełdy lub osobom wskazanym przez Giełdę, celem dokonania kontroli prawidłowości ich wykorzystania.
2. Zarząd Giełdy może określić szczegółowe zasady dokonywania kontroli, o której mowa w ust. 1.

### **Rozdział X. Opłaty.**

#### **§61**

1. Członek Giełdy jest zobowiązany do uiszczania opłat na rzecz Giełdy w wysokości i terminach określonych w Załączniku do Regulaminu.
2. Zarząd Giełdy ma prawo do okresowego obniżenia lub zwolnienia z wysokości opłat, o których mowa w ust. 1, powiadamiając o tym Członków Giełdy z 7-dniowym wyprzedzeniem.
3. Zarząd Giełdy ma prawo do obniżenia opłat, o których mowa w ust. 1, które należne są od Członków Giełdy pełniących funkcję animatora rynku. Zarząd Giełdy w drodze uchwały określa kryteria, na podstawie których dokonywane będzie obniżenie opłat dla Członków Giełdy pełniących funkcję animatora rynku oraz terminy i sposób płatności tych opłat. Zarząd Giełdy zobowiązany jest do powiadomienia Członków Giełdy o treści tej uchwały z 30-dniowym wyprzedzeniem.
4. Zarząd Giełdy określa szczegółowe zasady obliczania wysokości i pobierania opłat giełdowych, w tym właściwą dla danego instrumentu jednostkę instrumentu bazowego.

## **Rozdział XI. Regulacje giełdowe.**

### **§62**

1. Rada Nadzorcza Giełdy może, w formie uchwały, zmienić niniejszy Regulamin w całości lub w części. Zmiany Regulaminu uchwalone przez Radę Nadzorczą Giełdy wymagają dla swej ważności zgody KNF i wchodzi w życie pod warunkiem podania ich treści do wiadomości Członków Giełdy co najmniej 14 dni przed dniem wejścia w życie.
2. Załączniki do Regulaminu stanowią jego integralną część.

## Załącznik. Opłaty giełdowe.

|   |  |   |
|---|--|---|
| 1.  | <b>Opłaty stałe:</b>   |   |
| 1.1.  | Opłata od wniosku o zawarcie umowy o członkostwo na RIF  | 2 000 PLN   |
| 1.2.  | Opłata roczna za członkostwo na RIF  | 100 000 PLN   |
| 2.  | <b>Opłaty transakcyjne:</b>  |   |
| 2.1.  | Opłata transakcyjna dla kontraktów terminowych   | 0,04 PLN / 1 jednostkę instrumentu bazowego   |
| 3.  | <b>Opłaty dodatkowe:</b>   |   |
| 3.1.  | Opłaty z tytułu anulowania transakcji błędnej (pobierana od Członka Giełdy wnioskującego o ich anulowanie) |   |
| 3.1.1.  | Opłata za złożenie wniosku o anulowanie transakcji błędnej   | 10 000 PLN  |
| 3.1.2.  | Opłata pobierana od wnioskującego w przypadku anulowania transakcji  | 1% wartości anulowanej transakcji, nie mniej niż 1 000 zł i nie więcej niż 100 000 zł |
| Od stron anulowanych transakcji nie są pobierane opłaty określone w pkt. 2. wynikające z tych transakcji. |  |   |
| 4.  | <b>Opłaty za dostęp do systemów informatycznych giełdy:</b>  |   |
|   | Opłata roczna za korzystanie z systemów informatycznych giełdy   | 10 000 PLN  |

### UWAGI:

- 1) Opłata roczna nie podlega zwrotowi w przypadku zawieszenia członkostwa bądź rozwiązania umowy o członkostwo.
- 2) Opłaty przedstawione w niniejszym Załączniku nie zawierają podatku VAT.